Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul central), Judecător Guțan Vitalie
Dosarul nr. 2ri-208//26 (2-19188354-02-2ri-19052026)

D E C I Z I E

23 iulie 2026 municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae

examinând, în procedură scrisă, cererea de recurs înaintată de Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2023, în cauza de insolvabilitate SC „Vartix-Nova" SRL, la cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion cu privire la trecerea remunerației și a cheltuielilor procesului în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova" SRL,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei:

La 26 noiembrie 2019, creditorul Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură din Călărași a înaintat cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SC „Vartix-Nova" SRL.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 29 noiembrie 2019, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură din Călărași privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SC „Vartix-Nova" SRL, în calitate de administrator provizoriu fiind desemnată Corina Zaporojan, titular al autorizației nr. 17 din 14 ianuarie 2015.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 28 ianuarie 2020, a fost admisă cererea introductivă înaintată de creditorul Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură din Călărași; constatată insolvabilitatea debitorului SRL „Vartix-Nova" și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Vartix-Nova" cu numărul de identificare de stat și codul fiscal *****, cu sediul: MD-2012, str. Columna, 91, mun. Chișinău, Republica Moldova. S-a desemnat în calitate de

lichidator al SRL ”Vartix-Nova” administratorul autorizat Hortolomei Simion, deținătorul autorizației nr. 28 din 14 ianuarie 2015.

La 8 februarie 2022, lichidatorul Hortolomei Simion a înaintat instanței cerere cu privire la trecerea remunerației și a cheltuielilor procesului în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova” SRL.

În motivarea cererii, lichidatorul a invocat că, luând în considerație că debitorul nu are masă debitoare pentru a acoperi cheltuielile masei (onorariului fix administratorului/ lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente) acestea urmează a fi încasate din contul organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247 al Legii insolvabilității nr. 149/2012.

Lichidatorul a susținut că din data de 28 ianuarie 2020 și până în prezent a exercitat atribuțiile de lichidator, or, conform Hotărârii Guvernului nr. 165 din 9 martie 2010, remunerația lunară a lichidatorului este de 11 100 lei lunar, astfel încât pentru 2 luni remunerația lichidatorului va constitui suma de 22 200 lei (11 100 lei/lunar * 2 luni).

La fel, a invocat și suportarea cheltuielilor de publicare a Hotărârii nr. 2i-779/19 din 28 ianuarie 2020 care au constituit 1 798 lei, rezerva pentru publicare în Monitorul Oficial și cheltuieli poștale -3 200 lei, în total 27 198 lei.

În final, lichidatorul Hortolomei Simion a solicitat admiterea și încasarea remunerației de lichidator în sumă de 27 198 lei, în beneficiul lui Hortolomei Simion din contul fondatorului SRL „Vertancom”, administrator Nicolae Dorojoc, și organelor de conducere, administrator statutar Banari Vasili.

Soluția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 6 mai 2026 s-a admis parțial cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion.

S-a trecut în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova” SRL cheltuielile procesului.

S-a încasat în mod solidar de la asociatul unic al SC „Vartix-Nova” SRL - SRL „Vertancom” și administratorul SC „Vartix-Nova” SRL – Banari Vasili în beneficiul administratorului autorizat Hortolomei Simion onorariul pentru întreaga perioadă de lichidare în sumă de 22 200 lei și cheltuielile aferente în mărime de 1 798 lei, în total 23 998 (douăzeci și trei mii nouă sute nouăzeci și opt) lei.

În rest, cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion, s-a respins ca neîntemeiată.

Calea de atac exercitată:

Exprimându-și dezacordul față de soluția primei instanțe, la 12 mai 2026, Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2026.

În motivarea cererii de recurs, recurentul Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona a indicat că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2023 este neîntemeiată și urmează a fi casată, în partea în care s-a dispus încasarea solidară de la acesta a sumei de 23 998 lei, invocând, în esență, faptul că instanța nu a verificat în mod riguros existența temeiurilor legale pentru angajarea răspunderii sale patrimoniale personale.

Recurentul a indicat că instanța de fond a aplicat prevederile art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, potrivit cărora onorariul și cheltuielile administratorului sau lichidatorului pot fi puse în sarcina membrilor organelor de conducere ale debitorului prevăzuți la art. 247 din aceeași lege, însă nu a verificat în mod corespunzător dacă acesta deținea, în perioada relevantă, calitatea de membru al organelor de conducere în sensul legii.

În acest sens, recurentul a făcut trimitere la art. 247 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității, care reglementează categoria persoanelor ce pot fi considerate membri ai organelor de conducere și instituie condiția temporală potrivit căreia răspunderea poate viza persoanele care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate sau în ultimele 24 de luni anterioare intentării acestuia.

Recurentul a menționat că procesul de insolvabilitate în privința SC „Vartix-Nova” SRL a fost inițiat în baza cererii introductive din 26 noiembrie 2019, iar hotărârea de intentare a procedurii simplificate a falimentului a fost pronunțată la 28 ianuarie 2020. Totodată, acesta a susținut că a activat la SC „Vartix-Nova” SRL până în luna ianuarie 2015, astfel încât, în cazul confirmării acestei împrejurări prin înscrisuri oficiale, perioada în care a deținut funcția respectivă este anterioară intervalului de 24 de luni prevăzut de art. 247 din Legea insolvabilității.

În opinia recurentului, prima instanță a calificat în mod nejustificat această susținere drept una declarativă, fără a dispune verificarea efectivă și completă a unei circumstanțe esențiale pentru soluționarea cauzei, și anume dacă Banari Vasili deținea în realitate funcția de administrator al SC „Vartix-Nova” SRL la data intentării procesului de insolvabilitate sau în ultimele 24 de luni anterioare acestei date.

Recurentul a susținut că simpla mențiune a persoanei într-un extras din Registrul de stat al persoanelor juridice al ASP nu este suficientă, prin ea însăși, pentru angajarea răspunderii patrimoniale personale, în lipsa verificării circumstanțelor reale privind exercitarea funcției, încetarea raporturilor de muncă sau a mandatului, existența unei decizii de eliberare din funcție, actele interne ale societății și conduita efectivă a persoanei. Prin urmare, recurentul a considerat că prevederile art. 70 alin. (13) și art. 247 din Legea insolvabilității au fost aplicate fără o cercetare completă a calității sale juridice și a existenței condițiilor materiale pentru angajarea răspunderii.

De asemenea, recurentul a susținut că răspunderea sa a fost stabilită fără individualizarea culpei și fără stabilirea legăturii de cauzalitate dintre conduita sa și situația debitorului. Acesta a invocat că încheierea contestată reține în mod generic culpa administratorului prin referirea la „neglijarea indicilor de performanță cu

tendință negativă continuă”, fără a indica în concret care au fost acțiunile sau inacțiunile imputabile personal lui Banari Vasili Andrei. În opinia sa, pentru angajarea răspunderii patrimoniale personale, instanța trebuia să stabilească perioada concretă în care acesta ar fi exercitat funcția de administrator, actele sau inacțiunile care îi sunt imputate, dacă acestea se încadrează în ipotezele legale relevante, existența unei legături cauzale între conduita sa și apariția stării de insolvabilitate sau lipsa masei debitoare, caracterul culpabil al conduitei și proporționalitatea transferării cheltuielilor procedurii de insolvabilitate asupra patrimoniului său personal.

În acest context, recurentul a subliniat că art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității nu poate constitui un mecanism automat de transfer al cheltuielilor procedurii asupra unei persoane fizice doar pentru faptul că aceasta figurează sau ar fi figurat formal în calitate de administrator al debitorului. Acesta a criticat faptul că prima instanță s-a referit la raportul administratorului provizoriu și la existența unor indicatori economici negativi în perioada 2011–2012, fără a explica în mod individualizat ce acțiune sau inacțiune personală a recurentului ar fi determinat lipsa masei debitoare ori imposibilitatea achitării cheltuielilor aferente procedurii de insolvabilitate în anul 2023.

Recurentul a argumentat că simpla diminuare a indicatorilor economici ai unei societăți comerciale nu poate fi echivalată automat cu vinovăția administratorului, întrucât insolvabilitatea poate fi determinată de o multitudine de factori, inclusiv de situația pieței, conduita asociaților, lipsa finanțării, existența unor creanțe nerecuperate, pierderea activelor sau alte circumstanțe care nu pot fi imputate în mod automat unei singure persoane.

Totodată, recurentul a invocat faptul că prima instanță nu ar fi aplicat în mod efectiv standardele desprinse din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la art. 70 alin. (3) și (13) din Legea insolvabilității. Deși instanța a făcut referire la jurisprudența Curții Constituționale și la necesitatea ca persoanele vizate de aceste norme să nu suporte o sarcină individuală și excesivă, precum și la existența unor garanții efective împotriva abuzurilor, recurentul a considerat că aceste exigențe nu au fost reflectate în analiza concretă a cauzei. În acest sens, a stipulat că sarcina patrimonială în cuantum de 23 998 lei a fost pusă în solidar în seama sa fără verificarea completă a lipsei culpei, fără individualizarea conduitei, fără stabilirea exactă a perioadei în care a exercitat mandatul și fără efectuarea unei analize de proporționalitate între scopul urmărit, respectiv acoperirea cheltuielilor lichidatorului, și impactul măsurii asupra patrimoniului unei persoane fizice.

În continuare, Banari Vasili a invocat încălcarea dreptului său de proprietate și a principiului proporționalității, susținând că obligarea sa la plata sumei de 23 998 lei constituie o ingerință în dreptul de proprietate garantat de art. 46 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Recurentul a susținut că o asemenea ingerință trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să păstreze un just echilibru între interesul general și protecția

drepturilor persoanei vizate. În opinia sa, în speță nu a fost demonstrată existența acestui echilibru, întrucât nu s-a stabilit dacă el era efectiv persoana care trebuia să suporte cheltuielile procedurii, dacă avea o legătură reală cu lipsa masei debitoare și dacă obligația patrimonială impusă era proporțională cu conduita sa concretă. În lipsa acestor verificări, recurentul a apreciat că măsura dispusă transformă art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității într-un mecanism de răspundere obiectivă, incompatibil, în opinia sa, cu garanțiile constituționale și convenționale.

Un alt argument invocat de recurent a vizat pretinsa afectare a dreptului de acces la instanță prin lipsa comunicării efective a încheierii din 31 ianuarie 2023. Acesta a menționat că actul judecătoresc produce efecte patrimoniale directe asupra sa, însă a luat cunoștință efectiv de existența acestuia abia la 28 aprilie 2026, după ce a solicitat personal eliberarea copiei încheierii. În aceste condiții, recurentul a susținut că lipsa comunicării efective l-a privat de posibilitatea reală de a formula recurs în termenul prevăzut de lege. Invocând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, acesta a arătat că dreptul de acces la instanță nu trebuie limitat printr-un formalism excesiv, iar aplicarea termenelor procedurale nu poate conduce la imposibilitatea absolută de a contesta un act judecătoresc care nu a fost comunicat în mod efectiv persoanei afectate. Prin urmare, recurentul a solicitat ca normele referitoare la termenul de recurs să fie interpretate în sensul asigurării unui acces efectiv la un remediu judiciar.

În ceea ce privește situația SRL „Vertancom”, recurentul a invocat extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 211481 din 7 mai 2026, din care rezultă, potrivit susținerilor sale, că administrator al acestei societăți este Dorojoc Nicolae. Banari Vasili a afirmat că nu a activat niciodată la SRL „Vertancom” și nu a deținut calitatea de administrator sau reprezentant al acestei persoane juridice. În opinia sa, această circumstanță este relevantă pentru delimitarea răspunderii, întrucât obligația stabilită în sarcina SRL „Vertancom”, în calitate de persoană juridică, nu poate fi confundată cu răspunderea personală a recurentului. Acesta a susținut că nu poate fi obligat personal pentru circumstanțe ce țin de conduita asociatului unic al SRL „Vertancom” sau de pretinsa pasivitate a acestuia, iar în cazul în care instanța a reținut pasivitatea asociatului unic, o asemenea conduită nu poate fi transferată automat asupra recurentului fără demonstrarea propriei sale conduite culpabile.

Referitor la cuantumul sumei puse în sarcina sa, recurentul a contestat și temeinicia stabilirii onorariului lichidatorului în cuantum de 22 200 lei. Acesta a menționat că instanța a reținut că activitatea eficientă a lichidatorului ar fi constituit două luni, iar lichidatorul ar fi activat concomitent și în alte dosare, însă, în opinia recurentului, nu a verificat efectiv numărul orelor lucrate, volumul concret al acțiunilor întreprinse, necesitatea acestora și legătura dintre activitatea efectiv prestată și cuantumul de 22 200 lei al remunerației. Recurentul a considerat că această verificare este cu atât mai necesară în situația în care plata nu urmează a fi efectuată din masa debitoare, ci este transferată asupra patrimoniului unei persoane fizice, ceea ce impune, în opinia sa, exigențe sporite de motivare și proporționalitate.

În raport cu aceste argumente, recurentul Banari Vasili Andrei a solicitat casarea parțială a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2023, în partea în care s-a dispus încasarea solidară de la acesta a sumei de 23 998 lei și emiterea unei noi soluții prin care să fie respinsă cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion în partea ce îl vizează pe Banari Vasili Andrei. Subsidiar, în cazul în care instanța de recurs ar aprecia că circumstanțele de fapt nu au fost pe deplin cercetate, recurentul a solicitat casarea încheierii în partea contestată și restituirea cauzei spre rejudecare, cu obligarea primei instanțe să verifice comunicarea efectivă a actelor către Banari Vasili Andrei, calitatea reală a acestuia de administrator la data intentării procesului de insolvabilitate sau în ultimele 24 de luni anterioare acestei date, existența sau inexistența culpei individuale, legătura cauzală dintre conduita sa și lipsa masei debitoare, precum și proporționalitatea transferării cheltuielilor procedurii de insolvabilitate asupra patrimoniului său.

Poziția participanților la proces pe marginea recursului:

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a acordat participanților la proces posibilitatea efectivă de a-și exprima punctul de vedere înainte de pronunțarea soluției. Cu toate acestea, participanții la proces nu a depus nicio referință și nu și-au exprimat poziția în niciun fel.

Termenul de exercitare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă ***încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre****, de către părți și de ceilalți participanți la proces* ***în cazurile prevăzute*** *de prezentul cod* ***și de alte legi****, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol*.

Potrivit art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă, c*urțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.*

Conform art. 8 alin. (2) al Legii insolvabilității, *încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs* ***în termen de 15 zile de la data comunicării*** *și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate*".

Completul judiciar reține că încheierea contestată a fost emisă la 31 ianuarie 2023 și comunicată recurentului la 28 aprilie 2026, iar cererea de recurs a fost depusă la 12 mai 2026. În consecință, Completul judiciar constată că recursul a fost declarat în termen, fiind îndeplinită cerința privind respectarea termenului de exercitare a căii de atac.

Totodată, Completul judiciar reține că cererea de recurs a fost semnată de către avocatul Dragomir Aliona, ce acționează în interesele recurentului Banari Vasili în

baza mandatului seria/nr. MA2230960 din 6 mai 2026, anexat la materialele cauzei (f.d. 63).

Totodată, se constată că recurentul, la depunerea cererii de recurs, nu a achitat taxa de timbru, însă este scutit de la plata acesteia, în conformitate cu prevederile anexei nr. 2 pct. 1.20 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, care prevăd scutirea de taxa de timbru în instanțele judecătorești a persoanelor fizice ce dețin statutul de beneficiar de asistență juridică garantată de stat, întrucât beneficiază de asistență juridică garantată de stat în baza Deciziei CNAJGS nr. 1418/ACC din 28 aprilie 2026(f.d. 62).

În condițiile descrise mai sus, Completul specializat concluzionează că sunt întrunite condițiile de exercitare a recursului declarat de Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona, motiv pentru care recursul urmează a fi examinat în fond.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs și cu cadrul legal aplicabil, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că recursul declarat de Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2023, este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, *procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi*.

Potrivit art. 426 alin. (3) din Codul procedură civilă, r*ecursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților*.

Conform art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, i*nstanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea*.

Conform art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă*, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.*

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul judiciar constată că prin hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul central) din 28 ianuarie 2020, a fost admisă cererea introductivă înaintată de creditorul Întreprinderea de Stat pentru Silvicultură din Călărași; constatată insolvabilitatea debitorului SRL „Vartix-Nova” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului și dizolvarea SRL „Vartix-Nova”. S-a desemnat în calitate de lichidator al SRL „Vartix-Nova”, administratorul autorizat Hortolomei Simion, deținătorul autorizației nr. 28 din 14 ianuarie 2015.

La 8 februarie 2022, administratorul autorizat Hortolomei Simion a înaintat demers cu privire la trecerea remunerației și a cheltuielilor procesului în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova” SRL în persoana asociatului unic al SRL ”Vertancom” și administratorului Banari Vasili în mărime de 22 200 lei pentru doi ani de activitate, respectiv 28 ianuarie 2020-8 februarie 2022.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 6 mai 2026 s-a admis parțial cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion. S-a trecut în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova” SRL cheltuielile procesului. S-a încasat în mod solidar de la asociatul unic al SC „Vartix-Nova” SRL - SRL „Vertancom” și administratorul SC „Vartix-Nova” SRL – Banari Vasili în beneficiul administratorului autorizat Hortolomei Simion onorariul pentru întreaga perioadă de lichidare în sumă de 22 200 lei și cheltuielile aferente în mărime de 1 798 lei, în total 23 998 lei. În rest, cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion, s-a respins ca neîntemeiată.

Astfel, exprimându-și dezacordul față de soluția primei instanțe, la 12 mai 2026, Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2026.

Completul judiciar apreciază ca fiind corectă și legală soluția instanței de insolvabilitate cu privire la stabilirea remunerației lichidatorului SRL „Vartix-Nova”, Hortolomei Simion, întrucât aceasta a fost adoptată cu respectarea prevederilor legale incidente și în raport cu circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (5) lit. c) din Legea insolvabilității, *una din competențele principale ale instanței de insolvabilitate este desemnarea administratorului provizoriu și fixarea remunerației lui, desemnarea administratorului insolvabilității sau, după caz, a lichidatorului care va administra procedura până la confirmarea ori, după caz, până la înlocuirea sa de către adunarea creditorilor, precum și stabilirea atribuțiilor lui pentru această perioadă.*

Conform art. 25 alin. (5) lit. i) din Legii insolvabilității, *principalele atribuţii şi drepturi ale administratorului provizoriu în cadrul prezentei legi sânt: primirea remuneraţiei şi recuperarea cheltuielilor, confirmate de instanţa de insolvabilitate, suportate de administratorul provizoriu în activitatea sa.*

Potrivit art. 25 alin. (6) al Legii insolvabilității, *cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documentar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcție ale conducătorilor încadraţi în unitățile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.*

Conform art. 32 alin. (1), (2) din Legea insolvabilităţii*, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, privind remunerarea administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea şedinţelor şi comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul debitorului. În cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sânt insuficiente pentru a se acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, remunerarea administratorului provizoriu și acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului, în mod solidar.*

Potrivit art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilităţii, *cheltuielile procesului de insolvabilitate includ: remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/ lichidatorului, dacă au fost prevăzute, iar potrivit prevederilor art. 52, alin. (1), lit. e) din legea menționată, cheltuielile procesului de insolvabilitate, includ remunerația și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilității/lichidatorului, dacă nu au fost prevăzute*.

În temeiul art. 66, alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, *administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale: primirea remunerației în modul stabilit de lege.*

Totodată, conform art. 70 alin. (l)-(4) din Legea insolvabilității, p*entru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanţe/sume în valută străină. Cuantumul onorariul fix al administratorului/lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic decât mărimea medie a intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție aprobat de Guvern. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.*

Iar potrivit art. 70 alin. (12)-(13) din Legea insolvabilității*, cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. În cazul în care*

se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligaţie se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a preşedintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părţilor citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

În conformitate cu art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, *membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, administratorii întreprinderilor de stat/municipale, membrii organelor executive, membrii organului de supraveghere (consiliului), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.*

Completul judiciar învederează și norma de la art. 2 alin. (1) din Legea cu privire la administratorii autorizați, care stipulează că, *„conform legii enunțate, noțiunea de administrator autorizat (denumit în continuare administrator) semnifică orice persoană fizică învestită potrivit legii cu atribuții de supraveghere și/sau de administrare a persoanelor juridice de drept privat sau a întreprinzătorilor individuali aflați în proces de insolvabilitate sau de dizolvare”.*

Concomitent instanţa reţine că, coeficientul mediu prevăzut pentru conducătorii unităţii conform anexei nr. 4 a Hotărârii Guvernului nr. 743 din 11.06.2002 cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară este ”6”, având în vede că coeficientul minim este ”4” iar coeficientul maxim ”8”.

Iar conform Hotărârii Guvernului nr. 165 din 09.03.2010, începând cu 1 mai 2019, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizaţii, instituţii cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, în continuare – unităţi) se stabileşte în mărime de 16,42 lei pe oră, sau 2775 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună, iar din 1 ianuarie 2021 - 17,37 lei pe oră, sau 2935 de lei pe lună.

În acest context legal, raportat la circumstanțele concrete ale cauzei și la modul în care prima instanță a determinat cuantumul remunerației și al cheltuielilor aferente, Completul judiciar urmează să verifice, prin prisma criticilor formulate de recurent, dacă au fost întrunite condițiile prevăzute de lege pentru trecerea acestor cheltuieli în

obligația organelor de conducere ale debitorului, precum și dacă suma stabilită în cuantum de 23998 lei a fost determinată în mod legal și justificat.

În continuarea celor constatate, Completul judiciar reține că, în ceea ce privește critica recurentului referitoare la lipsa temeiului pentru angajarea patrimoniului său personal, potrivit art. 70 alin. (12)-(13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cheltuielile aferente procedurii, inclusiv remunerația și cheltuielile administratorului sau lichidatorului, se suportă, ca regulă, din patrimoniul debitorului. În situația în care se constată însă că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile acestuia sunt insuficiente pentru acoperirea cheltuielilor procedurii de insolvabilitate ori ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix și compensarea cheltuielilor aferente se trec, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului, astfel cum acestea sunt determinate la art. 247 din aceeași lege.

Prin urmare, mecanismul instituit de legiuitor prin art. 70 alin. (13) nu presupune, pentru aplicarea sa, stabilirea unei răspunderi patrimoniale în sensul art. 15 și 248 din Legea insolvabilității, ci urmărește identificarea persoanelor care, în condițiile expres prevăzute de lege, urmează să suporte cheltuielile procedurii atunci când patrimoniul debitorului este insuficient pentru acoperirea acestora. În acest sens, esențială pentru soluționarea criticii recurentului este verificarea calității sale de membru al organelor de conducere în perioada relevantă, precum și constatarea faptului că debitorul nu dispunea de bunuri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor procedurii.

Or, potrivit art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității, membri ai organelor de conducere ale debitorului sunt, între altele, administratorii societăților comerciale, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În speță, Completul judiciar reține că, potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 14868, eliberat de Agenția Servicii Publice la 23 septembrie 2019, administrator al SC „Vartix-Nova” SRL era Banari Vasili, iar asociat unic era SRL „Vertancom”. Acest înscris este anterior intentării procesului de insolvabilitate, cererea introductivă fiind înaintată la 26 noiembrie 2019, și atestă în mod oficial calitatea recurentului de administrator al debitorului în perioada imediat anterioară intentării procedurii.

În acest context, simpla afirmație a recurentului potrivit căreia acesta ar fi încetat să activeze în cadrul societății încă în anul 2015 nu este suficientă pentru a înlătura datele cuprinse în registrul public și pentru a demonstra încetarea mandatului său în raport cu terții. Recurentului îi revenea sarcina de a prezenta probe apte să răstoarne datele oficiale ale registrului, or, din materialele cauzei nu rezultă existența unor asemenea înscrisuri care să confirme că Banari Vasili nu mai deținea calitatea de administrator în perioada relevantă prevăzută de art. 247 alin. (2) din Legea

insolvabilității. În consecință, critica referitoare la lipsa calității de membru al organelor de conducere nu poate fi reținută.

De asemenea, Completul judiciar constată că în speță a fost stabilită și premisa prevăzută de art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, și anume lipsa bunurilor sau a mijloacelor financiare ale debitorului suficiente pentru acoperirea cheltuielilor procedurii. De altfel, tocmai existența acestei situații a determinat inițierea procedurii simplificate a falimentului, iar instanța de fond a reținut în mod expres că debitorul nu deține bunuri sau mijloace financiare pentru acoperirea cheltuielilor procesului, inclusiv a remunerației lichidatorului.

În aceste condiții, odată ce s-a constatat că debitorul nu dispune de patrimoniu susceptibil să acopere cheltuielile procedurii, iar Banari Vasili se încadrează în categoria persoanelor prevăzute de art. 247 din Legea insolvabilității, sunt întrunite condițiile legale pentru trecerea în sarcina acestuia, în solidar cu celălalt membru al organelor de conducere indicat în încheiere, a cheltuielilor prevăzute de art. 70 alin. (13).

Nu poate fi reținută nici critica recurentului potrivit căreia, pentru aplicarea art. 70 alin. (13), instanța ar fi fost obligată să stabilească în mod distinct existența culpei sale, legătura de cauzalitate dintre conduita sa și starea de insolvabilitate sau cauzele concrete care au determinat lipsa masei debitoare. Asemenea elemente pot prezenta relevanță în cadrul examinării răspunderii subsidiare reglementate de art. 15 și 248 din Legea insolvabilității, însă nu constituie condiții suplimentare instituite de art. 70 alin. (13) pentru suportarea cheltuielilor procedurii de către persoanele care se încadrează în categoria organelor de conducere prevăzute de art. 247.

Prin urmare, argumentele recurentului referitoare la faptul că diminuarea indicatorilor economici ai societății nu poate fi echivalată automat cu vinovăția administratorului, precum și cele privind necesitatea individualizării unei conduite culpabile care ar fi determinat insolvabilitatea, nu sunt decisive pentru soluționarea prezentului recurs, întrucât obiectul verificării îl constituie legalitatea trecerii cheltuielilor procedurii în obligația persoanei care deținea calitatea de administrator în perioada prevăzută de art. 247, în condițiile în care debitorul nu dispune de bunuri suficiente pentru acoperirea acestora.

În același timp, Completul judiciar apreciază ca fiind necesară verificarea cuantumului sumelor puse în sarcina recurentului, întrucât obligația acestuia nu poate depăși cheltuielile procedurii care au fost efectiv justificate și stabilite în conformitate cu legea.

Sub acest aspect, instanța de insolvabilitate a reținut în mod corect că, potrivit art. 70 alin. (1)-(3) din Legea insolvabilității, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente, iar cuantumul remunerației trebuie raportat la activitatea efectiv prestată. Totodată, conform art. 25 alin. (6) din aceeași lege, remunerația se stabilește pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată și confirmată documentar.

În acest context legal, raportat la circumstanțele speței, instanța de insolvabilitate a reținut că, pe perioada din momentul desemnării în calitate de lichidator, respectiv din data de 28 ianuarie 2020 până la 8 februarie 2022, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, stabilit începând cu 1 mai 2019, era de 16,42 lei pe oră, iar pentru o activitate de 169 de ore pe lună cuantumul lunar al salariului constituia 2 775 lei, iar din 1 ianuarie 2021 - 17,37 lei pe oră, respectiv 2 935 lei pe lună. Coeficientul mediu prevăzut pentru conducătorii unității conform anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11 iunie 2002 este 6, în condițiile în care coeficientul minim este 4, iar cel maxim 8.

Totodată, Completul judiciar reține că instanța de fond, în mod corect, a constatat că, deși lichidatorul Hortolomei Simion a activat o perioadă de aproximativ 24 de luni, acesta a solicitat remunerația doar pentru două luni de activitate, în sumă de 22 200 lei, apreciind că această perioadă reprezintă perioada efectivă și eficientă pentru care urma să fie remunerat. Această concluzie rezultă și din faptul că, în perioada respectivă, lichidatorul a efectuat acțiuni concrete necesare desfășurării procedurii, inclusiv a întocmit tabelul definitiv al creanțelor și proiectul bilanțului de lichidare, a publicat hotărârea de intentare a procedurii în Monitorul Oficial la 14 februarie 2020, a participat la ședința de validare, a întocmit și prezentat tabelul definitiv consolidat și lista creditorilor, a convocat și desfășurat Adunarea creditorilor din 4 august 2020 și a întocmit și prezentat raportul final și bilanțul de lichidare.

Prin urmare, Completul judiciar consideră că instanța de fond a motivat suficient perioada pentru care a fost stabilită remunerația și nu a acordat lichidatorului remunerația aferentă întregii perioade în care acesta a deținut formal calitatea de lichidator. Dimpotrivă, suma a fost limitată la perioada apreciată ca fiind efectiv justificată prin acțiuni concrete desfășurate în cadrul procedurii.

Astfel, aplicând cuantumul de 2 775 lei, corespunzător salariului minim garantat în sectorul real, și coeficientul minim 4, instanța a determinat remunerația pentru o lună la suma de 11 100 lei, iar pentru două luni la suma de 22 200 lei, calculul fiind următorul: 2775 lei × 4 × 2 luni = 22 200 lei. În consecință, critica recurentului referitoare la lipsa unei justificări suficiente a cuantumului remunerației nu poate fi reținută, întrucât suma stabilită nu reprezintă una arbitrară, ci rezultă din aplicarea parametrilor prevăzuți de actele normative incidente și din limitarea remunerației la perioada de activitate efectiv apreciată ca fiind justificată.

În ceea ce privește cheltuielile aferente, Completul judiciar reține că instanța de fond, în mod justificat, a făcut o delimitare între cheltuielile pretinse și cele efectiv probate. Deși lichidatorul a invocat cheltuieli în cuantum total de 4 998 lei, instanța a constatat că doar cheltuielile pentru publicarea hotărârii în Monitorul Oficial, în cuantum de 1 798 lei, au fost confirmate prin înscrisurile anexate la dosar, în timp ce diferența solicitată nu a fost probată corespunzător. Prin urmare, Completul judiciar apreciază că suma de 1 798 lei, inclusă în totalul cheltuielilor puse în sarcina organelor de conducere, este justificată și urmează a fi recuperată în condițiile legii.

În aceste condiții, cuantumul total de 23 998 lei, format din 22 200 lei cu titlu de remunerație a lichidatorului și 1 798 lei cu titlu de cheltuieli probate, este determinat în limitele sumelor efectiv justificate în cadrul procedurii.

Completul judiciar nu poate reține nici critica recurentului întemeiată pe faptul că obligarea sa la plata sumei respective ar constitui, prin ea însăși, o ingerință disproporționată în dreptul de proprietate. Aplicarea art. 70 alin. (13) urmează să fie realizată cu respectarea garanțiilor rezultate din jurisprudența Curții Constituționale, care a subliniat că persoanele vizate de această normă nu trebuie supuse unei sarcini individuale și excesive și că trebuie să existe garanții efective împotriva aplicării abuzive a mecanismului legal.

Or, în prezenta cauză, instanța de fond nu a procedat la un transfer nelimitat sau automat al cheltuielilor procedurii asupra recurentului. Dimpotrivă, aceasta a verificat existența masei debitoare, a stabilit perioada pentru care remunerația lichidatorului este justificată, a determinat cuantumul acesteia prin raportare la parametrii legali aplicabili și a admis doar cheltuielile confirmate prin înscrisurile prezentate, respingând în rest pretențiile lichidatorului. Prin urmare, măsura dispusă a fost fundamentată pe circumstanțele concrete ale cauzei și se circumscrie limitelor prevăzute de art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, neputând fi calificată drept o angajare arbitrară sau disproporționată a patrimoniului personal al recurentului.

În aceeași ordine de idei, Completul judiciar reține că raportul administratorului provizoriu pentru perioada de observație a reflectat situația economică a debitorului și evoluția indicatorilor financiari, fiind menționat că încă în perioada 2011–2012 întreprinderea a înregistrat insuficiența veniturilor din vânzări pentru acoperirea tuturor cheltuielilor și creșterea cheltuielilor operaționale, ceea ce a determinat diminuarea cotei profitului de la minus 14,3% conform rezultatului anului 2010 până la minus 854,54% la sfârșitul anului 2012 și reducerea coeficientului solvabilității întreprinderii de la 0,27 la 0,13. Aceste constatări au fost avute în vedere de instanța de fond la aprecierea situației debitorului și a conduitei organelor sale de conducere.

Totodată, Completul judiciar constată că, în mod corect, a fost apreciată calitatea juridică a persoanelor cărora le-a fost transferată obligația de suportare a cheltuielilor aferente procedurii, aceasta fiind determinată în raport cu poziția deținută de acestea în cadrul debitorului. Astfel, în privința lui Banari Vasili, din datele oficiale ale Registrului de stat al persoanelor juridice rezultă că acesta a deținut calitatea de administrator al SRL „Vartix-Nova” în perioada relevantă, iar în privința SRL „Vertancom” rezultă calitatea de asociat unic al debitorului.

În aceste condiții, Completul judiciar apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele recurentului referitoare la faptul că nu a activat la SRL „Vertancom” și că nu a deținut calitatea de administrator al acestei societăți, întrucât obligația contestată nu a fost stabilită în considerarea calității sale de administrator al SRL „Vertancom”, ci în raport cu calitatea sa de administrator al debitorului SC „Vartix-

Nova” SRL, calitate confirmată prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Prin urmare, Completul judiciar constată că instanța de insolvabilitate a examinat în mod corespunzător circumstanțele relevante ale cauzei și a aplicat în mod corespunzător cadrul legal incident, stabilind existența calității de administrator a recurentului în perioada relevantă, lipsa masei debitoare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor procedurii, caracterul justificat al remunerației lichidatorului pentru perioada de două luni, în cuantum de 24 600 lei, precum și existența unor cheltuieli aferente procedurii, probate în cuantum de 1 798 lei.

Prin prisma celor constatate, Completul judiciar concluzionează că argumentele recurentului nu sunt de natură să răstoarne constatările instanței de insolvabilitate și nu denotă existența unor erori de fapt sau de drept care să justifice casarea încheierii contestate. Instanța de fond a examinat corespunzător circumstanțele cauzei și a aplicat în mod corect cadrul legal incident, iar suma de 23 998 lei a fost stabilită în limitele remunerației și cheltuielilor efectiv justificate în cadrul procedurii.

În aceste condiții, Completul judiciar consideră legală și întemeiată soluția instanței de fond privind stabilirea remunerației lichidatorului Hortolomei Simion pentru perioada efectiv și eficient lucrată în cuantum de 22 200 lei, precum și a cheltuielilor aferente în sumă de 1 798 lei, cu încasarea în mod solidar a acestora din contul SRL „Vertancom” și al administratorului SC „Vartix-Nova” SRL, Banari Vasili, în conformitate cu prevederile legale incidente.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs reține că soluția adoptată de prima instanță prin încheierea contestată, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO și nu este de natură să aducă atingere dreptului recurentului de acces liber la justiție, garantat de art. 20 din Constituție, or, simpla nemulțumire a părților de soluția adoptată de instanțele inferioare, nu poate constitui motiv de admiterea a cererii de recurs, iar prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În consecință, raportând circumstanțele de fapt ale cauzei la prevederile legale enunțate mai sus și ținând cont de faptul că concluziile expuse în încheierile instanței de fond sunt legale și întemeiate, Completul specializat reține că actul procesual emis de instanța de fond răspunde pe deplin exigențelor de motivare și legalitate. Argumentele invocate de către recurent au fost analizate în detaliu și au fost apreciate de către instanța de recurs ca fiind neîntemeiate.

În final, Completul judiciar conchide că recursul declarat de Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona este neîntemeiat, motiv pentru care urmează a fi respins, cu menținerea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 31 ianuarie 2023.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Banari Vasili prin intermediul reprezentantului său, avocatul Dragomir Aliona.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 11 februarie 2026, în cauza de insolvabilitate SC „Vartix-Nova" SRL, la cererea administratorului autorizat Hortolomei Simion cu privire la trecerea remunerației și a cheltuielilor procesului în obligația organelor de conducere ale debitorului SC „Vartix-Nova" SRL.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Mîra Ghenadie

Judecătorii: Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae